MAATALOUS

Maaseudulla luomua ei arvosteta. Helsingissä ja Tampereella kyllä, mutta ei täällä Pohjanmaalla. **TOIMITUSJOHTAJA VESA LUHTALA, ILMAJOEN MAKKARAMESTARIT**

JOHANNES TERVO

Kinkkukausi ei enää uhkaa näitä torstaina kuvattuja Luhtalan luomupossuja. Ne päätyvät makkaraksi, palvilihaksi ja tuorelihaksi.

Jos luomusika olisi pelkkää kinkkua, tuottajalla menisi hyvin

Joulukinkut viedään käsistä, mutta muista luomusian osista kuluttajilla ei ole halua maksaa tuotantokustannukset kattavaa hintaa.

”Luomukinkkuja menisi varmaan moninkertainen määrä nykyiseen verrattuna”, Ilmajoella luomulihaa tuottava ja Ilmajoen Makkaramestareita luotsaava **Vesa Luhtala** kertoo.

Joulukinkusta kuluttajat ovat valmiita maksamaan luomulisää. Muun luomusianlihan menekki sen sijaan on laman myötä hiipunut. Niin paljon, että Luhtala on jopa harkinnut luomusikojen kasvatuksen lopettamista ja lampaisiin keskittymistä.

Tavanomainen sianliha on hänen mielestään liian halpaa.

”Kun tiskillä on kaksi samannäköistä lihanpalaa, joista toinen maksaa viisi euroa kilolta ja toinen 12–13 euroa, eroa on vaikea selittää ihmisille.”

Luomusika on kallista tuottaa

Luomusianlihan kovemmat tuotantokustannukset kertyvät useassa tuotannon vaiheessa.

Sikojen rehuna käytetään luomuviljaa, jonka viljely on tavanomaista vaativampaa ja hinta siksi kovempi. ”Esimerkiksi viime vuonna jouduimme maksamaan ostoviljasta 400 euroa tonnilta. Ei siinä ole enää järkeä”, Luhtala sanoo.

Luomusika kasvaa tavanomaista hitaammin, koska synteettisten aminohappojen

Hannu Paloposki esittelee Ilmajoen Makkaramestarien luomukinkkua Vaasan Ekosopissa.

käyttö niiden ruokinnassa on kielletty.

Emakko porsii harvemmin, koska porsaat vieroitetaan myöhemmin kuin tavanomaisessa tuotannossa.

Rakennuskustannuksetkin ovat kovemmat. Sioilla pitää olla enemmän tilaa ja niiden on päästävä kesäkaudella ulkoilemaan.

Luomuemakoilla ei käytetä porsitushäkkejä. Luhtalan mukaan vapaaporsitus ei tuo lisäkuluja. ”Terve emakko ei vapaana makaa porsaita sen enempää kuin häkissä oleva. Lisäksi liikkumaan pääsevillä eläimillä porsimiset ovat helppoja.”

”Maalla luomua ei arvosteta”

Varsinkaan maaseudulla luomua ei arvosteta, Luhtala sanoo. ”Helsingissä ja Tampereella kyllä, mutta ei täällä Pohjanmaalla.”

Monet luomutuotteita välittäneet pikkukaupat ovat lopettaneet toimintansa kannattamattomina, hän sanoo. Se vähentää kysyntää.

Atrian tulo luomusianlihabisnekseen kiristää kilpailua entisestään, Luhtala pelkää. ”Me jäädään pieninä jalkoihin.”

Luomusika ja -lammas omalta tilalta

Luhtalan sikalassa on 30–35 emakkoa. Porsaat kasvatetaan itse.

Ilmajoen makkaramestarien käyttämästä raaka-aineesta vajaa puolet on luomulihaa.

Luomusianliha tulee lähes kokonaan omalta tilalta, luomulampaastakin 70–80 prosenttia. Muilta tuottajilta ostetaan tavanomaista lihaa.

Tuorelihatuotteiden lisäksi Makkaramestarien valikoimaan kuuluu muun muassa tuore- ja kuivattuja makkaroita, palvituotteita, säilykkeitä ja ilmakuivattua lihaa. Tuotteiden jälleenmyyjiä on Etelä-Pohjanmaan lisäksi useissa suurissa kaupungeissa.

SATU LEHTONEN

Kaksi prosenttia viljasadosta on luomua

Suomen viljelyalasta noin yhdeksän prosenttia on luomutuotannossa. Viljasadosta 2,2 prosenttia on luomua, Tiken (maa- ja metsätalousministeriön Tietopalvelukeskus) tuore tilasto kertoo.

Luomuviljaa korjattiin tänä vuonna 90 miljoonaa kiloa, mikä on 10 prosenttia enemmän kuin viime vuonna.

Puolet luomuviljan sadosta, 46 miljoonaa kiloa, on kauraa. Sen tuotanto kasvoi viime vuodesta 7 miljoonaa kiloa.

Luomukauran keskisato oli 2 090 kiloa hehtaarilta. Tavanomaisesti tuotetulla kauralla hehtaarisato oli ennakkotietojen mukaan 3 490 kiloa.

Luomuohran tuotanto kaksinkertaistui edellisestä vuodesta 12 miljoonaan kiloon. Määrä on kuitenkin vain 0,6 prosenttia Suomen koko ohrantuotannosta.

Luomuvehnää tuotettiin 13 miljoonaa kiloa eli hieman edellisvuotta vähemmän. Pienempi määrä johtuu lähinnä viljelyalan laskusta. Luomuvehnän keskisato oli 2 140 kiloa hehtaarilta.

Luomurukiin tuotanto laski viime vuoden viidestä neljään miljoonaan kiloon. Sen keskisato, 1 350 kiloa hehtaarilta, oli huonoin moneen vuoteen.

Luomurukiin osuus koko ruissadosta on kasvanut. Nyt se oli 16 prosenttia Suomen koko ruistuotannosta.

Seosvilja on luomutilojen suosiossa. Valkuaiskasvia ja viljaa sisältävä luomuseoskasvusto tuotti tänä vuonna 11 miljoonan kilon sadon.

Härkäpavun luomuviljelyala pysyi viime vuoden lukemissa. Satoa saatiin lähes neljä miljoonaa kiloa. Luomusadon osuus oli 22 prosenttia härkäpavun kokonaissadosta.

Luomuhernettä korjattiin 1,6 miljoonaa kiloa. Sen osuus Suomen koko hernetuotannosta oli 15 prosenttia.

Luomuviljaa korjattiin myös tuoreviljana. Tuorevilja-ala oli runsas kymmenesosa luomuviljan kokonaiskorjuualasta.

SATU LEHTONEN

Maitovaliokunta pettyi tukiratkaisuun

Tuottajajärjestö MTK:n maitovaliokunta kertoo kannanotossaan olevansa erittäin pettynyt maa- ja metsätalousministeriön yksipuoliseen ratkaisuun maidontuotannon pohjoisesta tuesta.

Ministeriö päätti viime viikolla, että pohjoinen tuki maksetaan keväästä 2015 alkaen jälkeen litratukena kaikille tuotetuille litroille.

Maitoala on esittänyt vaihtoehdoksi tukioikeusmallia. Sen mukaan malli on ainoa keino turvata pohjoinen litratuki jatkossa.

Vaikka maitokiintiöjärjestelmä poistuu, pohjoisen tuen rajoite ei poistu.

Kaikille tuotetuille litroille maksettavan tuen myötä tuotanto voi kasvaa C-tukialueilla niin paljon, että pohjoisen tuen rajoite tullaan ylittämään jatkuvasti, kannanotossa todetaan. Tämä johtaa tuen leikkautumiseen.

”Miten ja keneltä tukea leikataan”, kannanotossa kysytään.

”Pahimmillaan tilanne johtaa siihen, että EU-komission virkamiehet kyseenalaistavat koko tuen tarpeellisuuden ja tuen maksu lopetetaan kokonaan”, maitovaliokunta ennustaa.

Sen mukaan ministeriöllä ei ole mitään keinoja rajoittaa tuenmaksua pohjoisen tuen rajoitteen mukaiseksi. Investointituen ehtojen muuttaminen tai sen rajoittaminen ovat liian hitaita keinoja.

”Pahinta kuitenkin on, että tämäntapaiset keinot asettavat tuottajat hyvin eriarvoiseen asemaan ja haittaavat koko sektorin kehittymistä.”

Maitovaliokunta katsoo, että maa- ja metsätalousministeriö ei ole kantanut riittävästi vastuuta maitokiintiöjärjestelmän lakkauttamisen seurauksista. Kiintiöillä on edelleen huomattava omaisuusarvo.

”Kiintiöiden arvon nollautuminen ei ole itsestään selvä asia. Tilatasolla se saattaa aiheuttaa merkittäviä taloudellisia ongelmia.”

HANNA SALONEN

Toivotamme
Rauhallista Joulunaikaa
ja Hyvää Uutta Vuotta
Asiakkaille sekä
Yhteistyökumppaneille
TIIMI Oy
www.tiimipihatto.fi
RAKENNUSLIIKE PIHATTO Oy

Maito ja kasvihuoneviljely kannattavat peltoviljelyä paremmin

Maidontuotanto ja kasvihuoneviljely ovat maatalouden tuotantosuunnista kannattavimmat – tai vähiten heikosti kannattavat.

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT:n kannattavuuskirjanpitotulosten mukaan lypsykarjatilojen kannattavuuskerroin nousi viime vuonna tuotantosuunnista parhaaksi, 0,6:een.

Se tarkoittaa, että yrittäjä saavutti 60 prosenttia 14,5 euron tuntipalkkatavoitteesta ja 5,6 prosentin oman pääoman korkotavoitteesta.

Vasta jos kannattavuuskerroin olisi 1, palkka- ja korkotavoitteisiin päästäisiin.

Tämän vuoden ennakkotietojen mukaan maidontuotannon kannattavuuskerroin on laskenut hiukan, 0,57:ään.

Viljan kannattavuus romahti tänä vuonna

Kasvihuoneviljelyn kannattavuuskerroin oli viime vuonna 0,58. Tämän vuoden ennusteen mukaan se näyttäisi kohentuneen selvästi.

Naudanlihatilojen kannattavuuskerroin oli viime vuonna 0,45 ja tämän vuoden ennusteen mukaan 0,5. Sikatilojen kannattavuus on mennyt toiseen suuntaan, viime vuoden 0,5:stä tämän vuoden ennusteen 0,34:ään.

Viljanviljelyn kannattavuuskerroin oli viime vuonna 0,42. Tänä vuonna se on romahtanut, ennusteen mukaan 0,25:een.

Lammas- ja vuohitilojen kannattavuuskerroin on nyt parempi kuin aiemmissa tilastoissa. Se johtuu laskentatavan muutoksesta. Ravi- ja ratsastustallit ovat aiemmin olleet mukana tässä ryhmässä, nyt ne on jätetty pois.

Kustannukset nousivat tuottojen tahtiin

MTT:n mukaan maatalous- ja puutarhayritysten tuotot kasvoivat viime vuonna yhdeksän prosenttia, keskimäärin 143 000 euroon tilaa kohti. Tästä tukien osuus oli noin 37 prosenttia.

Tuotantokustannus nousi lähes yhtä paljon, 8,6 prosenttia. Esimerkiksi polttoaine- ja lannoitekustannukset nousivat yli 20 prosenttia.

Tuottojen ja tuotantokustannusten erotuksena saatava tappio oli 24 400 euroa tilaa kohti.

Keskimäärin alle puolet tavoitteesta

Yrittäjäperheen työlle ja pääomalle korvaukseksi jäävä yrittäjätulo nousi kahdeksan prosenttia, 23 600 euroon.

Yrittäjätulo lasketaan vähentämällä kokonaistuotosta tuotantokustannukset ilman yrittäjäperheen palkkakustannusta ja oman pääoman korkovaatimusta.

Kannattavuuskerroin saadaan, kun yrittäjätulo jaetaan palkkavaatimuksen ja oman pääoman korkovaatimuksen summalla.

Viime vuonna maa- ja puutarhatalouden keskimääräinen kannattavuuskerroin jäi 0,49:ään.

Yrittäjä saavutti siis 49 prosenttia tuntipalkkatavoitteesta ja oman pääoman korkotavoitteesta eli sai 7,1 euroa työtunnille ja 2,7 prosentin koron omalle pääomalle.

SATU LEHTONEN

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Munakunnan hallitus uudistui

Munakunnan hallitukseen on valittu kananmunantuottajat **Jouni Vähätalo** Liedosta ja **Hannes Uusitalo** Lopelta. Hallituksesta jäävät vuodenvaihteessa pois asiantuntijajäsenet **Kaija Viljanen** ja **Jari-Pekka Rautamaa**.

Muina hallituksen jäseninä jatkavat puheenjohtaja **Jarmo Mäntyharju** Oripäästä, varapuheenjohtaja **Kari Lammi** Koski TL:stä, **Mikko Ala-Äijälä** Raumalta ja **Pasi Pärnänen** Seinäjoelta.

Munakunnan hallintoneuvoston puheenjohtajana jatkaa **Jukka Huittinen** Salon Kiskosta ja varapuheenjohtajana **Tommi Vippola** Laitilasta.

Suorien tukien alennus kolme prosenttia

Suoriin tukiin ensi vuodelle tuleva alennus on vahvistunut noin kolmeen prosenttiin.

MT kertoi keskiviikkona, että EU:n rahoituskauden vaihtumisen myötä suoriin tukiin osoittama rahoitus alenee jo ensi vuonna, vaikka uudet tukijärjestelmät tulevatkin käyttöön vasta vuonna 2015.

Siirtymä merkitsee Suomessa suoriin tukiin yhteensä 47 miljoonan euron vähennystä tänä vuonna maksetusta 570 miljoonasta.

Käytännössä viljelijöille ei ole maksettu koko 570:aa miljoonaa euroa, sillä suoriin tukiin on pitänyt kohdistaa vuosittain modulaatio: osa maataloustuista on siirretty maaseudun kehittämistukiin.

Tänä vuonna modulaatioleikkaus on ollut tilan saamien suorien tukien 5 000 euroa ylittävästä osasta 10 prosenttia.

Modulaation jälkeen tiloille maksettavaksi on jäänyt alle 540 miljoonaa.

Koska ensi vuonna modulaatiota ei enää ole, viljelijöiden saama tuki ei laske EU:n edellyttämää noin kymmentä prosenttia vaan kolmisen prosenttia, maa- ja metsätalousministeriö laskee.

Suoria tukia ovat tilatuki ja tuotantosidonnaiset eläin- ja kasvipalkkiot.

JUHANI REKU

Hyvää Joulua
ja Onnellista Uutta Vuotta!
God Jul & Gott Nytt År!

Olemme lahjoittaneet joulutervehdyksiin ja kortteihin tarkoitetut varat hyväntekeväisyyteen, Lääkärit ilman rajoja järjestölle.
Medel reserverade för julhälsningar och julkort har i år donerats till välgörenhetsorganisationen Läkare utan Gränser.
TORNUM
www.tornum.fi